

TALOUSDEMOKRATIA

LAUSUNTO

20.9.2018

Valtiovarainministeriö

valtiovarainministerio@vm.fi

annukka.ronka@vm.fi

VM115:00/2016

Varautumisvelvollisuus -työryhmämuistio

Työryhmämuistiossa nostetaan hyvin esille rahoitusmarkkinatoimijoiden varautumisen kehittämistarpeet.

Työryhmämuistiossa unohtuu kuitenkin maksujärjestelmän merkitys rahoitusmarkkinatoimijoiden häiriöttömälle toiminnalle. Erilaiset maksusitoumukset selvitetään usein tilisiirtoina pankkitililtä toiselle. Näin ollen pankkien rooli maksujärjestelmän pyörittäjänä on suhteettoman suuri ja sisältää mahdollisia uhkia rahoitusmarkkinoiden ja yhteiskunnan kriittisimmille toiminnoille.

Tästä syystä Suomen olisi harkittava kansallisen maksujärjestelmän kehittämistä varajärjestelmäksi eurooppalaisille SEPA- ja TARGET2-järjestelmille.

Ensisijaisena keinona varamaksujärjestelmä tulisi kehittää keskuspankin eli Suomen Pankin ympärille. Keskuspankin maksujärjestelmä tulisi avata yleisölle normaaliaaikoina, mutta vähintään kriisiaikoina. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että keskuspankki laskisi liikkeelle digitaalista keskuspankkirahaa, jota kansalaiset, yritykset ja muut toimijat voisivat käyttää samaan tapaan kuin he käyttävät pankkitalletuksia ja tilisiirtoja nykyään.

Toissijaisena tai täydentävänä keinona kansallinen varamaksujärjestelmä voidaan kehittää myös pankkien välille. Tällöin eurooppalaisen SEPA-järjestelmän pysyvämmissä häiriötilanteissa kotimaiset pankit voivat siirtyä käyttämään kansallista keskinäistä järjestelmää. Keskuspankin maksujärjestelmällä on tässäkin tapauksessa keskeinen rooli, sillä pankit selvittävät keskinäiset maksunsa keskuspankkireserveillä.

Suomen Pankin roolia keventävä vaihtoehto voisi olla kansallisen varamaksujärjestelmän rakentaminen Kansaneläkelaitoksen tai Verohallinnon toimintaympäristöön. Kaikilla yhteiskunnallisilla toimijoilla on verovelvollisuuksia ja suuri osa Suomen kansalaisista on ainakin jossain elämänsä vaiheessa Kelan piirissä, joten vaihtoehtoisen-/varamaksujärjestelmän rakentaminen näiden ympärille olisi perusteltua ainakin selvittää.

Valtteri Aaltonen

puheenjohtaja

Suomen Talousdemokratia ry

valtteri@talousdemokratia.fi

+358407675756